

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงขอสรุปผล การวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

5.3 การดำเนินการวิจัย

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ในงาน 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ

5.3 การถนินนการวิจัย

5.3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวนทั้งสิ้น 1,067 คน ประกอบด้วยดังนี้

- ผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 83 คน

- ครูผู้สอน จำนวน 984 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 360 คนโดยการเปิดตาราง ของ Krejcie และ Morgan (อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2535) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 360 คน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง และปรับปรุงจากแบบสอบถามงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ ช่างถม (2536) , หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2538) บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์ (2534) , วิเชียร เกตุสิงห์ (2535) โดยผ่านความเห็นชอบและตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ตามขั้นตอนอย่างสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปทดลองใช้(Try ou)กับผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนหนองเรือวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน และนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 92 %

5.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและขอความร่วมมือจาก สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดเลย จัดส่งแบบสอบถามถึงผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น จำนวน 360 ฉบับ จากจำนวนที่จัดเก็บทั้งหมด 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ข้อมูลจากมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

5.4 สรุปผลการวิจัย

1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนร้อยละ 76.94 ร้อยละ 55.00 เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 24.44 วุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ประสมการณ์ในตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.83

2) สถานภาพปัจจุบันการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

(1) โดยภาพรวมพบว่า การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับจากด้านที่ปฏิบัติมากไปหาน้อยคือ งานธุรการ งานบริการ งานปกครอง และงานวิชาการ

(2) งานวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ครูเขียนแผนการสอน ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพครู การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ โดยมอบหมายหน้าที่การทำงานไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร และการจัดทำแผนงานวิชาการ และพบว่า มีเรื่องที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับจากการปฏิบัติมากไปหาน้อยคือ มีการจัดระบบสารสนเทศงานด้านวิชาการ การส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละ รายวิชาแต่ละชั้นมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู อาจารย์

(3) งานธุรการ พบว่า การบริหารงานธุรการของผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่ปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ การถือปฏิบัติตามระเบียบการเงิน การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของงานบุคลากรสายงานธุรการมีความชัดเจนและการจัดทำสถิติครู นักเรียนเป็นปัจจุบันและพบว่า มีเรื่องที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 เรื่องคือ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เข้าร่วมการอบรม ประชุมสัมมนาด้านงานธุรการและครูอาจารย์มีโอกาสศึกษาคูงานด้านธุรการ

(4) งานปกครอง พบว่า การบริหารงานปกครองของผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้นการอำนวยความสะดวกการเดินทางมาเรียนของนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

(5) งานบริการ พบว่า การบริหารงานบริการของผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง การจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3) ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

(1) โดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” เรียงลำดับจากด้านที่มีปัญหามากไปหาน้อยคือ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานธุรการตามลำดับ

(2)งานวิชาการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูอาจารย์ การส่งเสริมให้นักเรียน มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และมีการจัดระบบสารสนเทศงานด้านวิชาการ และพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก เรียงจากมีปัญหามากไปหาน้อย คือ การส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละชั้นแต่ละรายวิชาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูเขียนแผนการสอน ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และพัฒนาวิชาชีพครู การสนับสนุนการผลิตสื่อและการใช้สื่อในการเรียนการสอนตามลำดับ

(3) งานธุรการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง ยกเว้น ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เข้ารับการอบรม ประชุม ถัมนานาทางด้านงานธุรการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

(4)งานปกครอง พบว่า ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมป้องกันการใช้จ่ายในทางที่ผิดของนักเรียน การติดตามประเมินผลงาน ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมให้ความรู้และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในโรงเรียนตามลำดับ

(5)งานบริการพบว่า ปัญหาการบริหารงานบริการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยแต่ค่อนข้างสูงกว่า ปัญหาในเรื่องอื่น ๆ

4) แนวทางแก้ไขปรับปรุง การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

(1)โดยภาพรวม พบว่า แนวทาง แนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีความกีดกันที่เห็นด้วยอยู่ในระดับ “มาก” เรียงอันดับจากด้านที่มีความคิดเห็นมากไปหาน้อยคือ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

(2) ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า แนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรกคือ โรงเรียนจัดห้องสมุดได้มาตรฐานและเป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษาชั้นกว่า และพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้ายคือ โรงเรียนจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และเพียงพอต่อการบริหารงานแต่ละฝ่าย เพื่อยกระดับมาตรฐานโรงเรียน

(3) ด้านบุคลากร พบว่า แนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรกคือ พัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในด้านเทคนิค ทักษะและเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร และพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้ายคือ ส่งเสริมสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของบุคลากร

(4) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน พบว่า แนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากทุกเรื่อง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า สร้างคุณค่าและความเจริญงอกงามในชีวิตนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันที่สมบูรณ์และห่างไกลจากสารเสพติดและโรคเอดส์ และพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยเป็นอันดับสุดท้ายคือ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

(5) ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่า แนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรกคือ จัดระบบการสอบเทียบเป็นปัจจุบันและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นประจำและต่อเนื่อง และพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยเป็นอันดับสุดท้ายคือ โรงเรียนดำเนินการติดตาม กำกับ ดูแล ประเมินผลกับงานทุกระดับ โดยใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ นำผลการประเมินมาใช้ตรวจสอบเพื่อพัฒนางาน

5.5 กรอสรุปภาพผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีประเด็นหลักที่สภานิติบัญญัติควรนำมาพิจารณา ดังต่อไปนี้

1) สภาพปัจจุบันการศึกษาราชการงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ทั้ง 4 งานโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.65$) สอดคล้องกับผลงานวิจัย หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2538) พบว่า การพัฒนาคุณภาพการบริหารงานจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ทั้ง 4 งานภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก”

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการบริหารงานโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งเป็นผลมาจาก กรมสามัญศึกษา มีภารกิจหลักในการดำเนินการระดับมัธยมศึกษา จึงมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการบริหาร ปัจจุบันมีหน่วยงานบริหารของกรมสามัญศึกษาระดับจังหวัด โดยเฉพาะคือ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ครอบคลุมดูแลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ดำเนินไปเป็นมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับ ก.ค. ได้พยายามยกมาตรฐานของข้าราชการครูตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีคุณสมบัติจะต้องได้รับปริญญาตรีหรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบเท่าได้ไม่ต่ำกว่านี้ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่ ก.ค.กำหนด นอกจากนั้นกรมสามัญศึกษา ยังได้กำหนดแนวทางในการคัดเลือกผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยขั้นตอนแรกต้องผ่านการพิจารณาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ก่อนเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร นอกจากการอบรมดังกล่าวทำให้ผู้บริหารในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการบริหารโรงเรียน ตลอดจนทักษะที่จำเป็นและคุณธรรม ซึ่งจะส่งต่อการบริหารงานในโรงเรียน

(1) ด้านงานวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้มองเห็นความสำคัญของงานวิชาการ ถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน (ก่อ สวัสดิพานิชย์, 2520) เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องพบว่า การส่งเสริมให้ครูเขียนแผนการสอน ทำผลงานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพครูและการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโดยมอบหมายหน้าที่การงานไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนจัดกิจกรรมช่วยเหลือแก่นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีปัญหาทางด้านการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพร นิยมศาสตร์ (2537) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และ พบว่า การบริหารงานวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพร สุทธิฉาพร (2538) ที่พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการที่จะจัดกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีปัญหาด้านการเรียน เป็นอย่างมาก โดยการจัดสอนซ่อมเสริมตามความสะดวกของครูและนักเรียน หรือเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายให้ความรู้ สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต่ำ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย, 2539)

(2) ด้านงานธุรการ พบว่า การบริหารงานธุรการของผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานธุรการเป็นงานที่ต้องใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ ถ้าผู้บริหารปฏิบัติผิดหรือมีความบกพร่อง อาจกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องพบว่า การถือปฏิบัติตามระเบียบการเงินและการมอบอำนาจให้ และความรับผิดชอบของงานบุคลากรสาขางานธุรการ มีความชัดเจน ส่วนการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาทางด้านการธุรการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และครู อาจารย์มีโอกาสดูงานด้านธุรการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X}=3.25$) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมกิต ทุมทอง (2528) ที่พบว่า มีการปฏิบัติงานในการบริหารงานธุรการและการเงินในระดับสูง

จากผลการวิจัยนี้พบว่าผู้บริหารมีความต้องการที่จะส่งเสริมให้ครูอาจารย์ ได้เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาทางด้านการธุรการ และให้ครูอาจารย์ มีโอกาสดูงานด้านธุรการ ผู้บริหารควรเอาใจใส่เป็นกรณีพิเศษเพื่อให้บุคลากรได้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากคำนึงการถูกต้องความระเบียบและเป็นไปตามอำนาจหน้าที่แล้ว แม้ผลงานบริหารจะล่าช้าหรือไม่เกิดผล หรือแม้แต่จะก่อให้เกิดความยุ่งยากเสียหายต่องาน โดยส่วนรวมก็ตาม ความคิดก็ไม่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร กมล ชิโสภา และคณะ (2526)

(3) ด้านงานปกครอง พบว่า การบริหารงานปกครอง ของผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้มีการจัดทำคู่มือนักเรียน คู่มือครู เอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความประพฤติ การยกย่องเผยแพร่ความดีของนักเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนไม่อยู่ในระเบียบวินัย กระบวนการเรียนการสอนก็ไม่ได้ผลสมบูรณ์ ดังนั้น โรงเรียนต่างๆ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขการปกครองนักเรียนควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา, 2520) เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องพบว่า มีการยกย่องชมเชยและเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จด้านการเรียนการสอนและความประพฤติ ส่วนการอำนวยความสะดวกการเดินทางมาเรียนของนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สรสิทธิ์ ศิลปศรีสกุล (2525)พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพฯ สถานภาพการบริหารกิจการนักเรียนใน 8 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ถึง 7 ด้าน

จากผลการวิจัยนี้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการอำนวยความสะดวกการเดินทางมาเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มักจะตั้งอยู่นอกเมือง การคมนาคมไม่สะดวก ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความช่วยเหลือเป็นประจำทุกปี เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางมาเรียนของนักเรียน

(4) ด้านงานบริการ พบว่า การบริหารงาน การบริหารงานบริการของผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ งานบริการเป็นงานส่งเสริมสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตาตุลย์ (2529) พบว่า การอำนวยความสะดวกและการมีจิตใจทางด้านการบริการ จะช่วยลดปัญหาขัดแย้งในหมู่บุคลากรได้มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการใช้ไอศโทศอุปกรณ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” (x=3.35) นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การนิเทศ ส่งเสริม และติดตามการใช้ไอศโทศอุปกรณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทราบที่แท้จริงและให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง ทำให้ครูมีเวลาว่างเพิ่มขึ้นจะทำให้การบริหารงานด้านอื่นบรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

2) ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำที่ดี เป็นจตุรคมของทุกๆ คนในองค์กร เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้มีความสำคัญต่อหน่วยงานของส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” เรียงอันดับจากที่มีปัญหามากไปหาน้อย คือ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานธุรการ ตามลำดับ

(1) งานวิชาการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงเวลาที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนั้นเป็นช่วงที่โรงเรียนมัธยมศึกษามีการพัฒนางานทางด้านวิชาการเป็นอย่างมาก ดำเนินการโครงการต่างๆ ซึ่งผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงทำให้มองเห็นปัญหาได้มากขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องพบว่า การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ โดยมอบหมายหน้าที่การทำงานไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยสุด สอดคล้องกับผลงานวิจัย

ของ อารี ไชยราช (2523) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับตำบล ในเขตการศึกษา 11 อยู่ในระดับ “น้อย” และประเสริฐ ชาวงษ์ (2524) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับสุดท้ายของงานบริหารทั้ง 5 ด้าน

จากผลการวิจัยนี้พบว่า การส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละรายวิชาแต่ละชั้นมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูเขียนแผนการสอนทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพครู มีปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และค่อนข้างสูง ผู้วิจัยเห็นว่า ครูยังขาดทักษะและแนวทาง ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมสนับสนุนในด้านนี้ ส่วนการสนับสนุนการผลิตสื่อและการใช้สื่อในการเรียนการสอน โรงเรียนได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิด ของ วงชัย ชนะชัย (2532) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ถึงกัศกรสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า โรงเรียนจะต้องเร่งรณรงค์ให้ความรู้ ในการผลิตสื่อ และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ เนื่องจากครูมักจะสอนด้วยการบรรยายตามความเคยชิน ซึ่งการนำ นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนจะทำให้ครูมีเวลาเพิ่มขึ้น นักเรียนเรียนด้วยความพอใจ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานวิชาการในค่านี้นับบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

(2) งานธุรการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการของผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิบัติงานธุรการทุกโรงเรียนระมัดระวัง ทำตามระเบียบปฏิบัติ ถึงจะช้าก็ปลอดภัยต่อการเสี่ยงต่อความผิดพลาด จึงมีปัญหามีในระดับน้อย เพราะถ้าการบริหารงานธุรการขัดข้องหรือล้มเหลวแล้ว งานการศึกษาอื่น ๆ ก็ขัดข้องตามไปด้วย ผู้บริหาร จึงให้ความสนใจและเอาใจใส่ตั้งใจปฏิบัติงานด้านนี้เป็นอันมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พันธ หันนาคินทร์ (2524) พบว่า การบริหารงานธุรการของโรงเรียนต้องรักษาระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการ และไม่ทำการนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่

จากการวิจัยเห็นว่า ผู้บริหารมีความต้องการที่จะส่งเสริมให้ครูอาจารย์ ได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาทางด้านงานธุรการ เพื่อจะได้นำเอาแนวปฏิบัติที่ถูกต้องมาใช้ในการปฏิบัติ ไม่ให้เกิดความผิดพลาด ผู้วิจัยพบว่า ความจำกัดของอัตรากำลัง ความจำกัดของด้านงบประมาณ ทำให้ ขาดการพัฒนาในด้านนี้ ควรให้การนิเทศงานแก่ผู้ปฏิบัติโดยตรงอย่างต่อเนื่อง เพื่อการบริหารงาน จะดำเนินไปด้วยความราบรื่นถูกต้อง ตามระเบียบและแนวปฏิบัติและมีประสิทธิภาพ

(3) งานปกครอง พบว่า ปัญหาการบริหารงานปกครองของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานปกครองของผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม ต่าง ๆ ได้ครอบคลุม เปิดกว้างในการสอนกิจกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ

เพชร เหมือนพันธุ์ (2532) ที่พบว่า การบริหารงานฝ่ายปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 11 มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย”

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบริหารงานปกครอง ทุกเรื่องมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย และเป็นที่น่าสนใจว่า การติดตามประเมินผลงานปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีปัญหา ค่อนข้างสูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ต้องอำนวยความสะดวก ติดต่อ ประสาน ทั้งภายในและนอกโรงเรียน ทำให้เวลาจำกัดไม่เพียงพอและผู้บริหารควรให้ความสนใจการติดตามประเมินผลงานปกครองเพิ่มมากขึ้น จะได้ทราบปัญหาและความต้องการของนักเรียน เพราะนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นนักเรียนวัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลง ค่านิยมและอารมณ์

(4) งานบริการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานบริการของผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาย่อยในระดับ “น้อย” ($\bar{X}=2.30$) อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความกระตือรือร้น มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานด้านบริการ แม้งานนั้นจะมีความยากลำบากเพียงใดผลงานที่ออกมาเป็น ไปด้วยดีและสม่ำเสมอ ทำให้มีปัญหาย่อยในการบริหารงานน้อย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานบริการของผู้บริหารโรงเรียนทุกเรื่องมีปัญหาย่อยในระดับน้อย และเป็นที่น่าสนใจว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีปัญหาค่อนข้างสูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาทางด้านนี้โดยเฉพาะ ตลอดจนการนิเทศติดตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนโยบายกรมสามัญศึกษาที่กำหนดให้โรงเรียนจัดบริการโทรทัศน์ในห้องเรียน เพราะงานบริการเป็นงานที่สนับสนุนการบริหารงานด้านอื่น ๆ

4) แนวทางแก้ไขปรับปรุง การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

(1) โดยภาพรวม พบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วย “มาก” เรียงลำดับจากด้านที่มีความคิดเห็นมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการ ตามลำดับ

(2) ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่เห็นด้วย “มาก” ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดห้องสมุดได้มาตรฐานและเป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษาทั้งปวง มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริการห้องสมุดช่วยเพิ่มสติปัญญาให้นักเรียน

ตลอดจนนิสัยรักการอ่านในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ชีโสภ (2526) ที่ว่าการบริหารห้องสมุดโรงเรียนจะช่วยให้การศึกษามรรลู่เป้าหมายที่ต้องการได้ง่ายขึ้น และประสบผลสำเร็จในระบะขาว เพราะห้องสมุดจะช่วยปลูกฝังนิสัยการอ่านการค้นคว้าด้วยตนเอง อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยเหลือครู อาจารย์ด้านการสอน เพราะครูอาจารย์หาความรู้เพิ่มเติมเสมอ และเป็นค้ำประกันถึงคุณภาพและความสมบูรณ์ทางการศึกษาของโรงเรียนนั้น ได้ดีที่สุด และพบว่า โรงเรียนจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการบริหารงานแต่ละฝ่ายเพื่อยกระดับมาตรฐานโรงเรียน มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้าย ผลจากการวิจัยนี้พบว่า โรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ การบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

(3) ด้านบุคลากร พบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วย “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในด้านเทคนิค ทักษะและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการทำงานของบุคลากรให้มีความสามารถในด้านต่างๆ เป็นความต้องการอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดผลตามมา สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2541) พบว่าพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ เจตคติ ความเชื่อ วิสัยทัศน์ และบทบาทของครูอาจารย์ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และพบว่า ส่งเสริมสวัสดิการและประโยชน์ก่อดุลของบุคลากร มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้าย ผู้วิจัยเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลตามมาได้นั้น ควรมิสวัสดิการและกำลังต่าง ๆ สนับสนุน สอดคล้องกับแนวพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระเบียบที่ 8 กรมสามัญศึกษา (2540-2544) พบว่า พัฒนาความรู้ ความสามารถ เจตคติ และบทบาทของครู ผู้บริหารให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และส่งเสริมให้ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม

(4) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนพบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วย “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สร้างคุณค่าและความเจริญงอกงามในชีวิตนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันที่สมบูรณ์และห่างไกลจากสารเสพติดและโรคเอดส์ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนคือหัวใจของการจัดการศึกษา ต้องพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ไปพร้อมกันทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับนโยบายของ

กรมสามัญศึกษา ข้อ 1 ที่ว่า พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียน ให้ผู้เรียน มีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย รับผิดชอบ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และโรคเอดส์ ในโรงเรียน สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ในเรื่องการรณรงค์การต่อต้านยาเสพติด โดย ส่งเสริมให้โรงเรียนมีกิจกรรมตรวจและป้องกันยาเสพติด เช่น โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน โครงการโรงเรียนสีขาว และพบว่า โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้าย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนยังได้เปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ด้วยความเชื่อและประสบการณ์ในด้านการศึกษาของชุมชน ไม่สอดคล้องกับผลวิจัย ของ สุพล จอกทอง (2540) พบว่า โรงเรียนให้มีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยสอน อยู่ในระดับ “น้อย”

(5) ด้านการบริหารและการจัดการพบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่เห็นด้วย “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า จัดระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบันและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นประจำและต่อเนื่อง มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก ผลการวิจัยพบว่า การที่โรงเรียนมีข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และการรายงานกิจการของโรงเรียนต่อสาธารณชนเป็นสิ่งที่เหมาะสมยิ่ง สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2541) กล่าวว่า พัฒนาระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารพัฒนาระบบการวางแผนและใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน และพบว่า โรงเรียน ดำเนินการติดตาม กำกับ ดูแล ประเมินผลกับงานทุกระดับ โดยใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ นำผลการประเมินมาใช้ตรวจสอบเพื่อการพัฒนางาน มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับสุดท้าย ผลการวิจัยพบว่า งานทุกงานในโรงเรียน เมื่อมีการติดตาม กำกับ ดูแล ประเมินผล ย่อมทราบถึงจุดเด่นและ จุดด้อยของงาน จุดเด่นของงานพัฒนาระบบให้มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนจุดด้อยหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี สอดคล้องกับคู่มือแนวทางการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2540) พบว่า กระบวนการดำเนินงานการที่มีประสิทธิภาพต้องมีการตรวจสอบ กำกับ ดูแล ประเมินผลกับงานทุกระดับ เพื่อนำผลมาพัฒนางาน

5.6 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะ

(1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติมากในทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านงานวิชาการ งานวิชาการของโรงเรียนถือว่าเป็นหัวใจหลักของ การจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญทางด้านงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะเป็นงานหลักของโรงเรียน ให้สนองความต้องการของนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นตามความคาดหวังของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(2) ปัญหาการบริหารงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาน้อยในทุกด้าน แต่ด้านที่มีปัญหามากเป็นอันดับ 1 คือด้านงานวิชาการ เชลลต้องกับสภาพปัจจุบันการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน เพราะฉะนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจงานด้านวิชาการเป็นกรณีพิเศษ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรให้หลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมชุมนุมทางวิชาการ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัดและความสามารถ อันก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง

(3) ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่จะให้โรงเรียนมีการพัฒนาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์เป็นอย่างมาก เพราะถ้าโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดสถานที่ อาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน และมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมจะช่วยให้ในการเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน พัฒนาการทุกด้านของโรงเรียน ตลอดจนนักเรียน ให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัย

(1) ควรทำการวิจัยลักษณะเดียวกันนี้ กับโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และหรืออยู่คนละเขตหรือทั้งประเทศ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนา ในการจัดการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลต่อเยาวชนและสังคมต่อไป

(2) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

(3) ควรมีการทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษา